

Årsrapport 2025

Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester Agder (Øst)

Innholdsfortegnelse

1. Om Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT)	3 -
2. Satsingsområder/føringer 2025	3 -
3. Hvordan Utviklingssenteret Agder (Øst) har arbeidet med satsingsområdene	3 -
3.1. Samarbeid	4 -
3.2 Bo trygt hjemme-reformen	4 -
3.2.1. Nettverk aldersvennlig Agder	4 -
3.2.3 Ernæringsstrategien	5 -
3.3. Demensplan 2025.....	5 -
3.3.1 Grimstad Demensskole	6 -
3.4 Pårørendestøtte	6 -
3.5 Kvalitet i tjenester til personer med utviklingshemming	7 -
3.6 Lindrende behandling og omsorg	7 -
3.7 Opptrappingsplan for psykisk helse (2023 – 2033)	7 -
3.8 Prioriteringsveilederen	8 -
3.9 Rammeverk for pasient og brukersikkerhet	8 -
3.9 Pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring.....	9 -
3.9.1 Forbedringsagentopplæring og forbedringsveilederopplæringen.....	9 -
3.9.2 Interkommunalt fagnettverk for Gode pasientforløp	9 -
3.9.4 Helseteknologi og digitale løsninger	10 -
4 Forskning, utdanning og kompetanse	11 -
4.1 Universitetssykehjem i Agder	11 -
4.2 ABC-opplæringen.....	12 -
4.2.1 Velferdsteknologiens ABC	13 -
5 Kommunikasjon.....	13 -
6 Nasjonal helse- og samhandlingsplan	13 -
7 Regionalt utviklingsarbeid.....	14 -
7.1 Rekruttering og kompetanse i en omstillingstid	14 -
Bærekraftig oppvekst-, helse- og omsorgstjenester (BOHO).....	15 -
8.Oppsummering.....	15 -

1. Om Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT)

Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester er en nasjonal satsing med ett utviklingscenter i hvert fylke. Etter fylkessammenslåingen har Agder to utviklingscenter. Grimstad er vertskommune for USHT Agder (Øst).

2. Satsingsområder/føringer 2025

Utviklingscenterene er pådrivere for fagutvikling innen lokale og nasjonale satsingsområder.

Særlige nasjonale satsingsområder for utviklingscenteret i 2025 var:

- Bo trygt hjemme-reformen
- Demensplanen 2025
- Pårørendestrategien
- Kvalitet i tjenester til personer med utviklingshemming
- Lindrende behandling og omsorg
- Opptappingsplan psykisk helse
- Prioriteringsveilederen
- Rammeverket for kvalitet og pasientsikkerhet
- Nasjonal helse- og samhandlingsplan Pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring, samt helseteknologi ble sett i sammenheng med satsingsområdene.

Utviklingscenteret Agder (Øst) har bygd sin aktivitet og satsing opp mot de nasjonale satsingsområdene ut fra lokale behov.

Det overordnede samfunnsoppdraget til

Utviklingscenteret er å bidra til å styrke kvaliteten i helse- og omsorgstjenestene gjennom fag- og kompetanseutvikling og spredning av ny kunnskap, nye løsninger og nasjonale føringer.

2025 har vært et år med høy aktivitet, mange møteplasser, fagsamlinger og samarbeidsarenaer.

3. Hvordan Utviklingscenteret Agder (Øst) har arbeidet med satsingsområdene

Utviklingsarbeidet gjennomføres på flere nivå: i egen organisasjon, i kommunen, i fylket og i helseregionen. Grunnlaget for arbeidet er kunnskapsbasert praksis, bruker- og pårørendemedvirkning, og utvikling av metoder og verktøy som bidrar til kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet.

Utviklingscenterets samfunnsoppdrag

Utviklingscenterets overordnede samfunnsoppdrag er å bidra til å styrke kvaliteten i helse- og omsorgstjenestene gjennom fag og kompetanseutvikling og spredning av ny kunnskap, nye løsninger og nasjonale føringer.

Hovedmål:

Bidra til å sikre kvaliteten i hjemmetjenestene og sykehjem gjennom fag- og tjenesteutvikling, kunnskapsspredning og implementering av ny kunnskap/nye løsninger ut fra nasjonale satsingsområder og lokale behov til kommunene i fylket.

Delmål:

- Være pådrivere for kunnskapsbasert praksis
- Bruker- og pårørendemedvirkning skal ha en sentral plass i utviklingscenterenes aktivitet
- Tilbyr ulike metoder og verktøy for å utvikle et lærende miljø og være en ressurs i utviklings- og implementeringsarbeid for kommunene

3.1. Samarbeid

Utviklingssenteret bygger sitt arbeid rundt behov i kommunene og nasjonale satsingsområder. Forankring hos kommunale helseledere har vært en viktig satsing i 2025 og vi har deltatt på flere møter i regionale lederforum.

Vi har samarbeid med helseforetak gjennom felles prosjekter som Senter for omsorgsforskning (SoF), Universitetet i Agder (UiA) og Sørlandet sykehus. Dette har vært svært nyttig for samarbeidet.

Vi har i 2025 hatt faste månedlige møter med Senter for omsorgsforskning og Utviklingssenter Agder (Vest), hvor hensikten har vært erfaringsdeling og å dele informasjon om hverandres aktiviteter og prosjekter.

I 2025 har vi samarbeidet med Statsforvalteren i Agder gjennom planlegging og gjennomføring av flere felles konferanser og fagdager. Utviklingssenteret samarbeider også med øvrige utviklingssentre.

3.2 Bo trygt hjemme-reformen

Bo trygt hjemme-reformen er et viktig satsingsområde for Utviklingssenteret. Flere aktiviteter er knyttet opp mot denne reformen og vi har bistått kommunene ut fra behov knyttet til reformen. Vi har bistått i arbeidet med Innsatstrapp for kommunene i Østre Agder og vi har hatt lederansvaret for en kommunikasjonsgruppe knyttet opp mot dette arbeidet.

3.2.1. Nettverk aldersvennlig Agder

Nettverket drives som et samarbeid mellom Utviklingssenter Agder (Øst) og Utviklingssenter Agder (Vest), KS Agder og Hisøy frivilligsentral.

Opprettelsen av et slikt nettverk er en del av gjennomføringsplanen for det regionale støtteapparatet for «Bo trygt hjemme» Agder. Nettverket skal styrke kommunene i strategisk planlegging, tverrsektorielt samarbeid og involvering av eldre i aldersvennlig utvikling.

Arbeidet gjøres i tett samarbeid med Senteret for et Aldersvennlig Norge som drifter det nasjonale nettverket for Aldersvennlig lokalsamfunn. Dette regionale nettverket følger opp temaene fra det nasjonale nettverket og trekker det ned i et regionalt perspektiv med en mer arbeidsfokusert tilnærming.

I 2025 ble det arrangert en fysisk samling i Lillesand, 1 representant fra USHT Agder (Øst) deltok på dette.

Utviklingssenteret deltok på Husbankens boligkonferanse for eldre i Arendal i år.

3.2.2 IKT seniorer Agder

Prosjektet har vært gjennomført i perioden 2021–2025 for å styrke digital kompetanse blant seniorer i Agder. Prosjektgruppen har bestått av representanter fra Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) Agder, Arendal og Vennesla kommune, Pensjonistforbundet og Fylkesbiblioteket i Agder.

I 2025 har det vært aktivitet i **Kristiansand og Risør**, med gjennomføring av visnings- og inspirasjonsdager om velferdsteknologi. Det 50-30 innbyggere på disse samlingen. Samarbeidsmøter

og planleggingsarbeid med **Tvedestrand og Bygland**, som valgte å videreføre aktivitetene i egen regi. Prosjektet¹ ble avsluttet i 2025 som følge av avsluttet prosjektfinansiering, og arbeidet videreføres som del av ordinær drift ved USHT Agder Øst.

3.2.3 Ernæringsstrategien

USHT har bistått vertskommunen med å etablere nettverk for ressurspersoner i kommunale helse- og omsorgstjenester innenfor tema fall og ernæring.

USHT har tidligere arbeidet med å omgjøre ernæringsstrategien til en praksisnær rutine.

Formålet har vært å gjøre ernæringsrutinen kjent for helsepersonell. Ressurspersoner har fått kompetanseheving i teamene fall og ernæring slik at de kan være en ressurs for sine kollegaer i å kartlegge pasienter for underernæring og fallrisiko og videre gi riktige ernæring- og fallforebyggende tiltak.

USHT har bidratt med undervisning og veiledning til ressurspersoner på samling vår og høst 2025

3.3. Demensplan 2025

Det skal legges til rette for gode, koordinerte og sammenhengende tjenester der pasient- og pårørende medvirkning skal vektlegges. Innbyggere med mistanke om demenssykdom skal sikres utredning og diagnose til rett tid, samt god og helhetlig oppfølging underveis i sykdomsforløpet. Dette setter særlige krav til samhandling både mellom fastleger, spesialisthelsetjeneste og de kommunale tjenestene.

Tiltakspakke demens er en tjeneste som omhandler strukturert oppfølging av hjemmeboende personer med demens og deres pårørende. Kommuner har tatt kontakt for å få informasjon om tiltakspakke demens og implementering av denne.

Utviklingssenter Agder (Øst) har vært en pådriver for at kommuner i regionen har arrangert pårørendeskole for personer med demens og har også bidratt med undervisning.

Demensplan 2025 har følgende mål:

- 1. Personer med demens og deres pårørende fanges opp til rett tid og sikres gode og tilpassede tjenester.*
- 2. Personer med demens og deres pårørende sikres medbestemmelse og deltakelse i et demensvennlig samfunn, slik at de kan leve aktive og meningsfulle liv med fysisk, sosial og kulturell aktivitet som er tilpasset den enkeltes interesser, ønsker og behov.*
- 3. Økt forskning og kunnskap om forebygging og behandling av demens.*

Interkommunalt fagnettverk demens ledes av demenskoordinator i Grimstad kommune som har en 20% stilling i Utviklingssenter Agder (Øst). Nettverket har hatt to fysiske samlinger i 2025.

Utviklingssenter Agder (Øst) har bistått med undervisning av en ny videreutdanning ved Universitet i Agder «Demensomsorg» modul 1,2, og 3. I 2025 har demenskoordinator vært med i en arbeidsgruppe for å lage et nytt studietilbud på Fagskolen i Agder.

¹ [ikt-seniorer-agder](#)

Ansatt i Utviklingscenter har deltatt som fagperson i Nasjonalt senter for aldring og helse sine seminarer for pårørende til personer med demens, «Tid til å være ung»² og «Sommerleir»³

3.3.1 Grimstad Demensskole

I 2019 startet Grimstad kommune Voksenskole for personer med demens i tidlig sykdomsfase i samarbeid med Utviklingscenter Agder (Øst). Skolen byttet navn i 2024 til Grimstad Demensskole etter inspirasjon ifra Ålborg. Tilbudet er videreutviklet av ansatte i Utviklingscenter etter modell fra Ålborg kommune. Skolen har åpent to dager i uken for inntil 8 elever fra kl. 09.00 - 14.30. Elevene har plass på skolen så lenge de har nytte av tilbudet. Dagen har fokus på kognitiv trening, fysisk aktivitet, ADL-trening og sosialt samvær. I 2025 startet det opp et modulbasert tilbud, med fokus på mer praktiske ferdigheter, slik som matlaging/baking og håndarbeid og i tillegg kognitiv trening. Dette tilbudet kan ofte appellere til personer med mild kognitiv svikt, og være en fin inngangsport inn til å delta på Grimstad demensskole på sikt.

Grimstad inngår i et tre-partssamarbeid med Ålborg kommune i Danmark og Lutterworth i England.

Senter for omsorgsforskning sør, Universitetet i Nord-Jylland og University of Northampton deltar som følgeforskere i sine kommuner.

Utviklingscenteret har prosjektlederansvar og ansvar for spredning av konseptet til andre kommuner. Det er utarbeidet en implementeringsveileder⁴, som kan benyttes av andre kommuner som vil bli inspirert av konseptet.

I september 2025 var Utviklingscenter og Grimstad kommune vertskap for en workshop med samarbeidspartnere fra Danmark, og England.

3.4 Pårørendestøtte

Utviklingscenteret leder et interkommunalt prosjekt "Helhetlig støtte til pårørende med særlig tyngende omsorgsoppgaver". Det er gitt undervisning i pårørendeavtalen til flere kommuner, det er satt i gang refleksjonsgrupper med bruk av fuelboks/etik kort "For fagfolk om pårørende". Det ble også arrangert en gathering for Agder til årets Pårørendekonferanse "Sammen er vi mindre alene".

Prosjektarbeidet med informasjon om pårørendearbeid og pårørendeavtale er formidlet til kommunene i østre Agder gjennom fagnettverket Gode pasientforløp.

Utviklingscenteret har deltatt i det nasjonale kommunenettverket for Pårørendeansvarlige.

Utviklingscenteret har også ansvar for vertskommunens lokale nettside for pårørende, samt revidering av lokal pårørendestrategi og pårørendebrosjyre.

² [Tid til å være ung? - Nasjonalt senter for aldring og helse](#)

³ [Hvem ser meg? - Sommerleir - Nasjonalt senter for aldring og helse](#)

⁴ [implementeringsveileder---voksenskolen-final-copy.pdf](#)

3.5 Kvalitet i tjenester til personer med utviklingshemming

I 2025 har det vært godt samarbeid med et arbeidsutvalg som består av to ansatte fra kommunehelsetjenesten, Universitet i Agder og Habiliteringstjenesten for voksne (HAVO) Sørlandet sykehus og ansatt i Utviklingssenteret. Arbeidsutvalget bistår Utviklingssenteret med det faglige programmet når det arrangeres interkommunalt fagnettverk innen habilitering. Det ble i 2025 arrangert to fagnettverksamling. Dette nettverket har som mål å øke kvaliteten i tjenestene til mennesker med utviklingshemming og har deltakere fra alle kommunene i Agder (Øst).

3.6 Lindrende behandling og omsorg

Palliasjon (lindrende behandling og omsorg) er et fagområde hvor hovedfokus er lindring og best mulig livskvalitet for pasienter og deres pårørende i hele forløpet av livstruende sykdom. Dette setter særlige krav til samhandling mellom spesialisthelsetjenesten og de kommunale tjenestene. Kunnskap om grunnsykdommen og om ulike behandlingsmetoder, systematisk symptomkartlegging og lindring, samarbeid på tvers av profesjoner og nivåer i helsetjenesten, aktiv pasient medvirkning og ivaretagelse av pårørende står sentralt.

Det interkommunale fagnettverket lindrende omsorg Agder (Øst) har samlinger to ganger i året, vår og høst. Nettverket ledes av kreftkoordinator/lindrende koordinator i Grimstad kommune som er frikjøpt 20% av Utviklingssenteret.

3.7 Opptappingsplan for psykisk helse (2023 – 2033)

Opptappingsplanen²⁴ er en helhetlig plan for å bedre den psykiske helsa i Norge og utvikle det samlede tjenestetilbudet de neste årene. Målet med planen er at flere skal oppleve god psykisk helse og livskvalitet, og at de som har behov for psykisk helsehjelp skal få god og lett tilgjengelig hjelp.

Planen har tre prioriterte innsatsområder:

- Helsefremmende og forebyggende psykisk helsearbeid
- Gode og tilgjengelige tjenester der folk bor
- Tilbudet til personer med langvarige og sammensatte behov

Mål

Kommunene kjenner til opptappingsplan for psykisk helse.

Tiltak

Bidra til å øke kompetansen til ansatte i helse- og omsorg gjennom tiltak i flere andre satsningsområder:

- ABC-undervisning: Psykiske sykdommer i eldre år, samt demensomsorgens ABC
- Pårørendearbeid: Innføring av pårørendeavtalen
- Forebygging og avverging av vold og overgrep: TryggEst²⁵
- Helseteknologi: Digital hjemmeoppfølging
- Bidra til å spre gode eksempler på driftstilbud mellom kommunene i Agder
- Delta i prosjekter hvor psykisk helse og rus også er satsningsområde
- Sørge for å spre erfaringer

3.8 Prioriteringsveilederen

Prioriteringsveilederen⁵ er en nasjonal prosessveileder på politisk, administrativt og klinisk nivå.

Før 2018 kun var det kun prioriteringskriterier for spesialisthelsetjeneste, i 2018 kom det en NOU for kommunehelsetjenestene også.

Stortingsmelding 38 "Nytte, ressurs og alvorlighet" som kom i 2022 gjelder både for spesialisthelsetjenester og kommunehelsetjenester og de har felles prioriteringer med nytte, ressurs og alvorlighet.

Veilederens målgrupper er: Kommunale ledere, helsepersonell, saksbehandlere samt pasienter, brukere og pårørende.

Veilederen skal bidra til økt forståelse av prioriteringsvilkårene og mer lik praktisering av dem og kommer med anbefalinger til faglig god praksis i arbeidet med prioriteringer i kommunale helse- og omsorgstjenester.

Veilederens hensikt er å redusere uønsket variasjon, bedre god kvalitet, sørge for riktige prioriteringer, løse samhandlingsutfordringer og sikre helhetlig pasientforløp.

Mål

Kommunene kjenner til Prioriteringsveilederen.

Tiltak

- Bidra til å gjøre Prioriteringsveilederen kjent, spesielt til kommunale ledere samt saksbehandlere
- Konferanse som workshop hvordan jobbe med anbefalingene høsten 2025, konferansen ledes av prosessveiledere
- Tema på fagdag til interkommunalt fagnettverk for saksbehandling av helse- og omsorgstjenester
- Gjøre innsatstrappa²⁶ og verktøyet ressurskalkulatoren kjent blant helsepersonell
- Simuleringstilbud til ledere i anbefalte prioriteringssenarioer
- Tilby forbedringsagentopplæring til alle målgrupper helsepersonell, ledere og saksbehandlere
- Prioriteringsveilederen tas opp som tema i fagnettverk i Gode pasientforløp
- Delta i utarbeidelse av behandling av styringsdata for helse- og omsorgstjenestene
- Arrangere fagdag sammen med Statsforvalteren med tema prioriteringer og oppgavedeling i helse og omsorgssektoren

3.9 Rammeverk for pasient og brukersikkerhet

Rammeverket for pasient- og brukersikkerhet i helse- og omsorgstjenestene er et sett av retningslinjer og tiltak som er utviklet for å sikre at pasienter og brukere får trygge og effektive tjenester. Regjeringen vil fremme systematisk arbeid med pasient- og brukersikkerhet med

⁵ [Prioriteringer i kommunale helse- og omsorgstjenester - Helsedirektoratet](#)

utgangspunkt i et nasjonalt faglig rammeverk. Rammeverket erstatter Nasjonal handlingsplan for pasienttryggleik og kvalitetsforbedring (2019- 2023), men viderefører sentrale innsatsområde fra planen. Rammeverket bygger på WHO sin globale handlingsplan for pasienttryggleik (2021- 2030) som Norge har forplikta seg til. Utviklingssenteret har flere aktiviteter som følger opp kvalitet og pasientsikkerhet.

3.9 Pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring

3.9.1 Forbedringsagentopplæring og forbedringsveilederopplæringen

I samarbeid med Utviklingssenter Agder (Vest) og Sørlandet Sykehus HF, har Utviklingssenter Agder (Øst) startet forbedringsagentopplæring⁶ og forbedringsveilederopplæring.

I 2025-2026 gjennomføres femte kull med forbedringsagentopplæring og fjerde kull med forbedringsveilederopplæring.

Målgruppen for opplæringen er ansatte i kommuner og i sykehusene på Agder. Hensikten er å bidra til at forbedringsmetodikk blir benyttet som verktøy for å sikre god kvalitet og pasientsikkerhet i helsetjenestene i Agder. Utviklingssenter Agder (Øst) bidrar med kompetanse, metodelære, veiledning, arrangementsansvarlig med mer. Flere av forbedringsområdene kommer pasientene til gode.

Samlingene er fysisk og digitalt og består av fire heldagssamlinger og ni digitale samlinger med varighet på 1,5 – 3 timer.

Deltakerne evaluerer hver samling og vurderer tilfredshet av temaer og metoder på hver samling.

3.9.2 Interkommunalt fagnettverk for Gode pasientforløp

Utviklingssenter Agder (Øst) har ansvar for nettverkssamlinger innen Gode pasientforløp i østre Agder. Her deltar fagutviklere, rådgivere fra alle de 8 østre Agder kommunene, en representant fra sykehuset og samhandlingskoordinator. Brukermedvirkning og systematisk oppfølging er utgangspunkt for alt arbeidet med Gode pasientforløp. «Hva er viktig for deg?» er det vesentlige spørsmålet. Tiltak det jobbes med er kvalitetssikring av overgangene mellom sykehus og kommune, og intern samhandling i kommunen ved bruk av sjekklister. Hovedtemaene i sjekklister er: legemiddelgjennomgang, samstemming av legemidler, behandlingsavklaring, kartlegging av brukers ressurser, brukermedvirkning, samtykkekompetansevurdering, behov for oppfølging i forhold til kognitiv svikt, eventuelt behov for tildeling av nye tjenester.

Innsatsområder fra pasientsikkerhetsprogrammet er også inkludert i sjekklister. Det gjelder ernæring, legemiddelbruk i sykehjem og hjemmetjeneste, forebygging av fall og underernæring og tidlig identifisering av livstruende tilstander (NEWS2).

Fagnettverk for Gode pasientforløp møtes fire ganger i året til erfaringsdeling omkring temaet kvalitet i helsetjenesten i kommuner i østre Agder. Møtene benyttes også til samarbeid og forbedringsarbeid i møte med sykehuset. Sykehuset er representert og deler kvalitets- og

⁶ [Forbedringsarbeid innen helse - Grimstad kommune](#)

forbedringsarbeid som gjennomføres på sykehuset. Fagnettverket har tatt initiativ til, og gjennomført halvårlige workshop med kommunene og sykehus med mål om å tydeliggjøre plikter og ansvar i henhold til lovpålagte samarbeidsavtaler. Et av tiltakene er å øke kompetansen om plikter og ansvar i delavtale 5, samarbeidsavtale om utskrivningsklare pasienter som har behov for kommunale helse- og omsorgstjenester etter utskrivelse fra sykehus. Utviklingscenter har derfor tatt initiativ til å lede en arbeidsgruppe som utarbeider et e-læringskurs om samhandling mellom kommuner og sykehus.

Ut ifra temaene som gjennomgås i fagnettverket, etableres det arbeidsgrupper med representanter fra fagnettverket. I 2025 har det vært arbeidsgrupper innenfor tema fall. Leveransene er rutiner, brosjyre, flytskjema og undervisningsmateriell med 3 webinarer, gjort tilgjengelig for kommunene.

3.9.3 Interkommunalt nettverk for instruktører i observasjonskompetanse og NEWS2

USHT Agder øst leder sammen med USHT Agder vest nettverk for instruktører i observasjonskompetanse og NEWS2 på Agder. Nettverket ble startet i 2017 og tilbyr instruktører 2 fagdager i året, en fysisk og en digital. Alle nye instruktører inviteres til grunnleggende opplæring hver høst og vår. Formålet med nettverket er at instruktører får faglig opplæring og oppdatering som det tar tilbake til sin arbeidsplass og deler videre med sine kollegaer. Det er 110 instruktører i Agder øst hvor alle har tilgang til opplæringsmateriell fra klinobskommune og eget materiell laget av USHT Agder.

3.9.4 Helseteknologi og digitale løsninger

Helseteknologi har vært sett i sammenheng med de andre nasjonale satsingsområdene for 2025.

Utviklingscenteret Agder arrangerte konferansen «Samarbeid om velferdsteknologi Agder (SOVA)» for 11. året på rad i 2025. Konferansen ble arrangert sammen med regional styringsgruppe e-helse, KS Agder, Agder Fylkeskommune, Universitetet i Agder og Digin. Konferansen fikk gode tilbakemeldinger.

Utviklingscenteret har gjennomført flere visninger for brukerorganisasjoner, studenter, ansatte og andre samarbeidspartnere ved visningsarenaen ved i4Helse. Visningsarenaen har vært benyttet som en del av ABC- opplæringen innen velferdsteknologi og interkommunalt fagnettverk innen habilitering.

Rådgiver i Utviklingscenteret har undervist sykepleierstudenter i 2 og 3 studieår ved Universitet i Agder som forberedelse til praksis i kommunehelsetjenesten. Dahlske videregående skole VG1 har fått omvisning på Visningsarenaen med undervisning om helseteknologi i kommunehelsetjenesten.

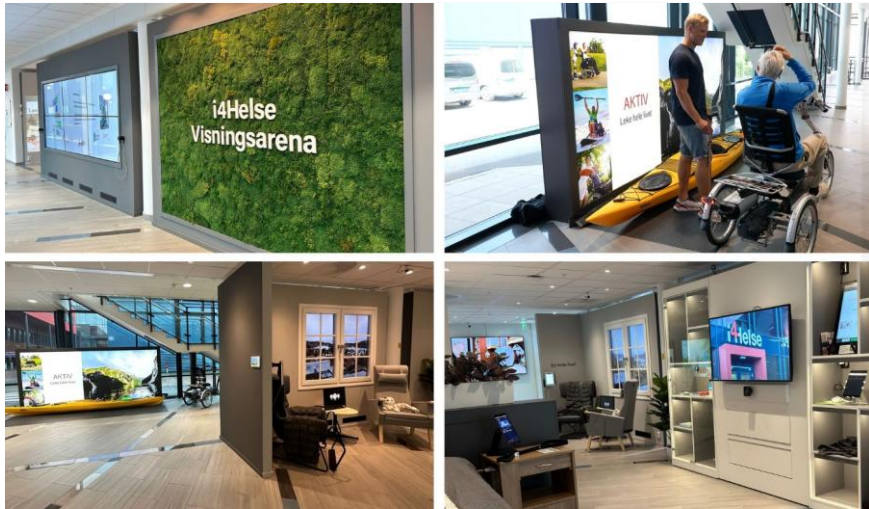

Foto: i4H UiA

4 Forskning, utdanning og kompetanse

Utviklingscenteret skal være en pådriver for forskning. Vi har deltatt i flere forskningssøknader sammen med Universitet i Agder. Vi er også en viktig pådriver for Kommuneforskningsprogram (KFP) som ledes av Senter for omsorgsforskning.

Utviklingscenteret deltar i forskningsgruppa PRAKHT med flere representanter for å fremme og melde behovet for forskning og videre bringe forskning i kommunene. *PRAksisnær forskning og utvikling i og med Kommunenes Helse- og omsorgs Tjenester (PRAKHT)*⁷ skal være tverrfaglig, praksisnær og drive deltakende forskning rettet mot målet om å forbedre helse- og omsorgstjenestene.

Forskningsgruppen er plassert i Institutt for helse- og sykepleievitenskap i Universitet i Agder og har nær tilknytning til Senter for omsorgsforskning sør.

Forskningsgruppen har et nært samarbeid med kommunehelsetjenesten, Utviklingscenteret Agder (Øst) og Utviklingscenteret Agder (Vest), forskningspartnere fra andre fakultet ved Universitet i Agder, regionale samarbeidspartnere (Helsefelleskapet, Statsforvalteren, m.fl.), og med forskere fra andre nasjonale og internasjonale forskningsorganisasjoner.

4.1 Universitetssykehjem i Agder

Grimstad kommune, Universitet i Agder og Fagskolen i Agder har inngått et samarbeid for å etablere et universitetssykehjem ved campus i Grimstad. Leder av Utviklingscenteret er prosjektleder. Det er utarbeidet en utredningsrapport for etablering av universitetssykehjem i Agder⁸. Flere kommuner og forskningsmiljøer har tatt kontakt for å lære og få inspirasjon til å etablere et tilsvarende konsept i andre regioner.

⁷ <https://www.uia.no/forskning/forskningsgrupper/helse-idrett/prakht>

⁸ [Universitetssykehjem](#)

Et universitetssykehjem vil kunne ha stor betydning for forskning og kompetanse innen helse og omsorgstjenestene. Utviklingssenteret vil være en sentral aktør i den videre prosessen med etablering av universitetssykehjem.

4.2 ABC-opplæringen

Siden 2017 har Utviklingssenteret opprettholdt avtalen med Nasjonalt senter for aldring og helse om spredning av ABC- opplæringen⁹. I Utviklingssenteret Agder (Øst) er det en 30% stilling som ABC-koordinator.

Fokus i årene fremover vil være å få med så mange deltakere som mulig i hovedpermene som Demensomsorg 1 og 2, Mitt livs perm 1 og 2. for å bygge grunnkompetanse i kommunene. Utviklingssenteret tilbyr fagseminarer i flere av permene i ABC-universet ut fra kommunenes behov.

Utviklingssenteret står for mye av det faglige innholdet på fagseminarene. Andre bidragsytere er lokale aktører og ressurspersoner i kommuner på Agder, Sørlandet Sykehus HF – Habiliteringstjenesten for voksne (HAVO) og Universitet i Agder vernepleierutdanningen om bidrar med kompetanse på fagdager. På fagdager i perm 2, tas forbedringsmetodikk i bruk.

Et ABC-semester følger skoleåret. Det betyr at oppstart er på høsten, med påfølgende fagseminar på våren. Det forventes at gruppearbeidet avsluttes før sommerferien.

Kompetanseområder	Fagseminar 2 våren 2025	Antall kommuner	Fagseminar 1 høsten 2025	Antall kommuner
Demensomsorg	106	9	90	11
Eldreomsorg	0	0	26	3
Utviklingshemming	17	4	25	4
Velferdsteknologiens ABC			14	3

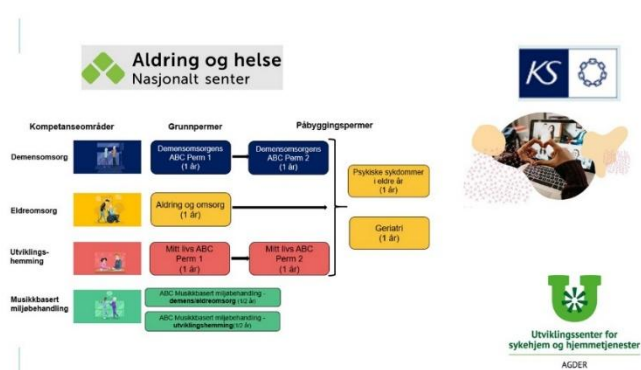
Utviklingssenteret Agder (Øst) har i 2025 avholdt ni fagseminar. Fagseminarene har vært holdt på et lavt budsjett. Kostnad for kommunen er utgift til kursmat og opplæringsmateriell.

Hver kommune har en eller flere ABC-kontakter som to ganger per år blir invitert til Teams-møte med ABC-koordinator i Utviklingssenteret. I møtet er de gjennomgående temaene innhold i permer, hvilke permer har kommuner behov for, datoer for fagseminar, bruk av registreringsverktøy for ABC-kommunekontakter, motivere til å promotere ABC-opplæringen i egen kommune og gevinsten av ABC-opplæringen. ABC kommunekontakter får promoteringsmateriell til bruk i egen kommune. En viktig del av møtet er erfaringsdeling mellom ABC kontaktene.

⁹ [ABC-opplæringen](#)

Det er avholdt to møter av ca. 1,5 timers varighet med kommunekontakter i Agder øst, hvor ca. 10 av 15 kommunekontakter deltar hver gang.

ABC-kordinator deltar i perioden 2025-2027 i nasjonal ressursgruppe for ABC opplæringen i regi av Nasjonalt senter for aldring og helse.

4.2.1 Velferdsteknologiens ABC

Velferdsteknologiens ABC fra KS¹⁰ er en del av ABC-porteføljen i det gode ABC-samarbeidet vi har med Utviklingssenteret Agder (Vest). Det har i 2025 vært arrangert en fagdag i Velferdsteknologiens ABC på i4Helse, med omvisning på visningsarena og boligsimulator.

5 Kommunikasjon

Kommunikasjon er et viktig satsingsområde for Utviklingssenteret Agder (Øst). Vi har jobbet med å fremstå som en tydelig aktør med en klar posisjon og et tydelig samfunnsoppdrag knyttet til rollen som utviklingssenter. I 2025 har følgende aktiviteter vært utført:

- Kommunikasjon gjennom prioriterte kanaler:
 - Nyhetsbrev publiseres fire ganger per år (mars, juni, september og desember).
 - Oppdatert egen nasjonalnettside og vi bygger ned nettside på vertskommunens plattform. Da vi ønske rå vedlikehold kun en nettside.
 - Utviklingssenteret er på sosiale medier med egen Facebook-side og LinkedIn som vi hadde fokus på i 2025. Aktuelle nyheter og aktiviteter legges ut.
- Deltatt i nasjonalt kommunikasjonsforum for Utviklingssenteret for sykehjem og hjemmetjenester
- Deltatt på relevante arenaer hvor senteret traff målgruppe og samarbeidspartnere
- Utarbeidet en samlet oversikt over kurstilbudet fra Utviklingssenteret Agder (Øst)

6 Nasjonal helse- og samhandlingsplan

Nasjonal helse- og samhandlingsplan³² tar opp hvordan vi skal ruste den samlede helse- og omsorgstjenesten for fremtiden og hovedutfordringene den står overfor: Tilgang på nok personell, for dårlig sammenheng mellom tjenestene, og likeverdig tilgang på helse- og omsorgstjenester.

Hovedgrepene i meldingen dreier seg om å rekruttere og beholde personell med riktig kompetanse, endre finansieringsordningene, prøve ut og innføre nye organiseringsformer, en ny strategi for digitalisering av helse- og omsorgstjenestene, forenkling og tydeliggjøring av regelverk, og tiltak for en attraktiv og framtidsrettet allmennlegetjeneste. Flere kommuner er i en prosess med omorganisering av tjenester, med bakgrunn i demografiske utfordringer for å sikre bærekraftige helsetjenester i fremtiden. Ansvar og oppgavedeling er et arbeid flere kommuner er i gang med og hvor en blir utfordret på å tenke nytt om hvilke yrkesgrupper som sammen kan være aktuelle til å

¹⁰ [Velferdsteknologiens ABC - KS](#)

løse fremtidens helseutfordringer. Helsedirektoratet fremhever spesielt klinisk allmennsykepleier (AKS) som en viktig kompetanse å ha for å styrke kommunale helse- og omsorgstjenester. I samarbeidsstrukturen mellom kommuner på Agder og Sørlandet sykehus er det utarbeidet delavtaler og faglige samarbeidsutvalg som skal regulere samhandlingen. Utviklingssenteret bidrar med aktive roller i ulike samarbeidsutvalg mellom kommuner i østre Agder og Sørlandet sykehus med mål om å forbedre samhandlingen innen fagområder som akuttmedisinsk kjede, somatisk rehabilitering og kompetansedeling. Utviklingssenteret får forespørsel fra Helselederforum i østre Agder om å representere regionen østre Agder i samarbeidsutvalg og andre prosjekter initiert av Helsefelleskapet. I tråd med nasjonal helse- og samhandlingsplan har Utviklingssenteret gjennom fagnettverk for Gode pasientforløp østre Agder, etablert et godt samarbeid med Sørlandet sykehus hvor fokuset er på å bedre samhandlingen generelt og overganger mellom kommuner og sykehus spesielt.

Mål

Bidra med forbedring av samhandlingen mellom sykehus og kommuner i regionen

Tiltak

- Rådgiver i USHT har rollen som porteføljesekretær for regionsamarbeidet i Østre Agder
- Utarbeide kompetansehevende tiltak knyttet til samhandling og delavtalene mellom kommune og Sørlandet sykehus
- Delta i revidering av delavtalene i samarbeid med regionale samarbeidsutvalg
- Deltakelse i arbeidsutvalg for faglig samarbeidsutvalg «Akuttmedisinsk kjede»
- Delta i videreføring av prosjekt forbedring av akuttkjeden på Agder sammen med alle regioner i Agder og Sørlandet sykehus
- Delta som sekretær i arbeidsutvalg for faglig samarbeidsutvalg for somatisk rehabilitering
- Halvårlige workshop med deltakere fra kommune, sykehus og fastlege med mål om å forbedre samhandling om utskrivningsklare pasienter.
- Arrangere fagdag sammen med Statsforvalteren med tema prioriteringer og oppgavedeling i helse og omsorgssektoren. Informasjon om hva klinisk allmennsykepleier er og hvordan det kan benyttes i tjenestene vil være et tem

7 Regionalt utviklingsarbeid

7.1 Rekruttering og kompetanse i en omstillingstid

Utviklingssenteret Agder (Øst) arrangerte i samarbeid med USHT Agder Vest, Statsforvalteren i Agder og KS Agder en regional fagsamling om rekruttering, oppgavedeling og kompetanse i en omstillingstid 4. desember. Samlingen samlet 200 ansatte fra kommuner, forskningsmiljøer og partssamarbeidet til en bred kunnskaps- og erfaringsutveksling.

Programmet belyste temaer som oppgavedeling (TØRN), avansert klinisk allmennsykepleier (AKS), arbeidstidsordninger og helse, kompetanseutvikling, lederstøtte, turnusinnovasjon, mentorordninger og gevinstrealisering ved bruk av teknologi. Det ble presentert konkrete eksempler fra kommunene på hvordan nye arbeidsformer kan bidra til bedre kvalitet, økt kontinuitet, redusert sykefravær og bedre utnyttelse av kompetanse.

Samlingen bidro til felles forståelse av utfordringsbildet regionalt, styrket samhandling på tvers, og ga kommunene inspirasjon til videre omstillingsarbeid knyttet til kompetansebygging, rekruttering og bærekraftig tjenesteutvikling.

Bærekraftig oppvekst-, helse- og omsorgstjenester (BOHO)

Utviklingssenteret Agder (Øst) har også i 2025 bidratt inn i BOHO-prosjektet som ledes av Østre Agder-samarbeidet. Prosjektet retter seg mot utvikling av framtidrettede lavterskeltilbud og tjenester gjennom økt innbyggerinvolvering, bedre samskaping og tydeligere forventningsavklaringer mellom innbyggere og tjenestene.

USHT har deltatt i prosjektgruppa sammen med representanter fra de åtte kommunene i Østre Agder og Østre Agder-sekretariatet. I prosjektperioden har USHT ledet arbeidsgruppen for kommunikasjon, som har hatt ansvar for å utvikle felles språk, budskap og verktøy for kommunene. Dette har blant annet omfattet utvikling av materiell og kommunikasjon (film, brosjyrer og nettside) og bidrag til en helhetlig innsatstrapp som skal tydeliggjøre rett tjeneste til rett tid og i riktig omfang – både for innbyggere, ansatte og politikere.

Som del av kompetanse- og erfaringsinnhenting i prosjektet koordinerte USHT en studietur til Danmark for 25 ansatte fra Østre Agder kommunene. Turen ble gjennomført som en del av prosjektets ordinære aktivitet og finansiert gjennom Østres egne utviklingsmidler. Deltakerne fikk innsikt i hvordan danske kommuner arbeider med innbyggerdialog, forventningsavklaring, helsefremmende innsats, nye boformer og samarbeid med kultur- og frivillig sektor. Erfaringene fra turen brukes nå aktivt inn i videre arbeid, modeller og felles verktøy i deltakerkommunene.

8. Oppsummering

Vi legger et aktivt år bak oss. Vi setter stor pris på treffpunkt og tilbakemeldinger fra samarbeidspartnere, ansatte og ledere i kommunene. Tilpasning til kommunenes behov er sentralt for vårt arbeid.

Ansatte i Utviklingssenteret Agder (Øst) har deltatt og holdt presentasjoner på seminarer og konferanser lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Vi har arrangert fagdager, interkommunale fagnettverk, store konferanser og fagseminarer i ABC-opplæringer. Selv har vi økt vår kompetanse innen prosessledelse, prosjekt- og forbedringsarbeid.

Vi ser frem til å videreføre satsingsområder og prosjekter i 2026.

Grimstad kommune (*vertskommune*)

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester Agder (Øst)

Adresse

Grøm Næringspark 19, 3 etg

4879 Grimstad

Nasjonal nettside [Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester](#)

Lokal hjemmeside: [Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester \(USHT\) Agder øst](#)

Facebook: [Utviklingssenteret Agder Øst – USHT Agder øst](#)

Linkedin: [USHT Agder øst](#)

Nyhetsbrev: [Abonnement nyhetsbrev USHT Agder \(Øst\) – Fyll ut skjema](#)